

Σκαλκώτας και Μπετόβεν από την Κρατική Θεσσαλονίκης

Πηγή: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ Σελ.: 53 Ημερομηνία έκδοσης: 16-05-2021
Αρθρογράφος: Επιφάνεια 551.19 cm² Κυκλοφορία: 14860
Θέματα: ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΚΡΙΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Τον ΝΙΚΟΥ Α. ΔΟΝΤΑ

Σκαλκώτας και Μπετόβεν από την Κρατική Θεσσαλονίκης

Στα θετικά στοιχεία της διαδικτυακής παρουσίας της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης προσμετρείται το ότι οι παραγωγές της παραμένουν διαθέσιμες για αρκετό χρονικό διάστημα. Μπορεί κανείς να τις χαρεί και πολύ μετά την ημερομηνία της αρχικής ανάρτησης, αλλά και να επανέλθει σε αυτές. Έτσι και με τη συναυλία που πραγματοποιήθηκε στις 14 Μαρτίου στο Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης υπό τη μουσική διεύθυνση του Διονύση Γραμμένου. Περιλάμβανε τη Σουίτα για βιολί και μικρή ορχήστρα του Νίκου Σκαλκώτα και την Τέταρτη Συμφωνία του Μπετόβεν.

Η Σουίτα ολοκληρώθηκε το 1929 και παραπέμπει στη μαθητεία του Σκαλκώτα πλάι στον Σένπεργκ στο Βερολίνο, αλλά και σε επιρροές από συνθέτες όπως ο Στραβίνσκι και ο Χίντεμτ. Ερχόμενος το 1933 στην Αθήνα, ο Σκαλκώτας άφησε την παρτιτούρα στη Γερμανία μαζί με ακόμη εβδομήντα έργα του, θεωρώντας ότι σύντομα θα επέστρεφε. Το έργο εθεωρείτο χαμένο, μέχρι που το 2010 ο μουσικολόγος Γιάννης Τσελίκας εντόπισε αναγωγή του

για βιολί και πιάνο στο Μπάφαλο (ΗΠΑ). Χάρη σε ενέργειες του Συλλόγου «Οι Φίλοι της Μουσικής», της Μουσικής Βιβλιοθήκης «Δίλιαν Βουδούρη» και προσωπικά της διευθύντριας της Στεφανίας Μεράκου, εξασφαλίστηκαν αντίγραφο του έργου, όπως επίσης και τα πνευματικά δικαιώματα για την εκτέλεσή του. Το ενορχήστρωσε ο μουσικολόγος Γιάννης Σαμπροβαλάκης με βάση ιδιόχειρη σημείωση του Σκαλκώτα για τη διανομή των οργάνων στο εξώφυλλο του μέρους για το βιολί και κάποιες ακόμη σημειώσεις του συνθέτη στο μέρος του πιάνου. Αυτό σε ό,τι αφορά τα τέσσερα από τα πέντε μέρη της Σουίτας, καθώς για το πέμπτο και τελευταίο σώζεται

Ακρίβεια και λυρισμός ήταν τα βασικά στοιχεία της ερμηνείας του Γιώργου Δεμερτζή.

μόνο το μέρος του βιολιού. Κάθε προσπάθεια ανασύστασης του μέρους του πιάνου, άρα και της ορχήστρας, θα ήταν παρακινδυ-

Ο Διονύσης Γραμμένος απέδωσε με ενέργεια και δυναμισμό την Τέταρτη Συμφωνία του Μπετόβεν.

νευμένη. Το αποτέλεσμα πρωτοπαίχτηκε στις 13 Φεβρουαρίου 2018 με σολίστ τον Γιώργο Δεμερτζή και τη Φιλαρμόνια Ορχήστρα

Αθηνών και στη συνέχεια ηχογραφήθηκε από τους ίδιους (βλ. «Κ» 31/3/2020). Στη συναυλία της Θεσσαλονίκης σολίστ ήταν εκ νέου ο

Δεμερτζής. Η εξοικειωσή του με την ιδιαίτερα πυκνή γραφή του Σκαλκώτα επιτρέπει στον βιολογίστα, πέρα από την καθαρότητα

και την ακρίβεια, να αναδεικνύει τον λυρισμό και την εκφραστικότητα της μουσικής ακόμη και στα εδάφια με την περισσότερο γωνιώδη γραφή. Ο Διονύσης Γραμμένος ανέδειξε τη δραματουργία του έργου οργανώνοντας με σαφήνεια τις παραγράφους και διευθύνοντας τη μουσική με πλαστικότητα.

Ο Μπετόβεν κύλησε με αναμενόμενα μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση, καθώς αυτό που επιζητεί να εκφράσει ο συνθέτης και ο τρόπος με τον οποίο το κάνει είναι απολύτως σαφή. Είναι επίσης κτήμα της μουσικής παράδοσης της Δύσης εδώ και περίπου δύο αιώνες και είναι ευτύχημα που ελληνικές ορχήστρες και Έλληνες αρχιμουσικοί αποδίδουν πλέον τη μουσική του με τόση επάρκεια. Η καθαρότητα στα έγχορδα, παρά την ταχύτητα στο τελευταίο μέρος, οι επιτυχημένες εναλλαγές δυναμι- κών και η αποφορτισή τους ειδικά στο πρώτο μέρος, οι έντονα δραματικές χειρονομίες στο δεύτερο και η σβελητάδα στο τρίτο μέρος προσδιόρισαν την ερμηνεία του Γραμμένου και φώτισαν τον χαρακτήρα της μουσικής.